

ПРЕС КЛИПИНГ

7-8. јануар 2017.

НАСЛОВИ

Савић: У 2017. монетарна стабилност (стр.2)

Српски текстилци опет облаче Европу (стр.3)

Савић: Избори неће утицати на економију (стр.5)

Зашто тако, државо моја (стр.6)

ИНТЕРВЈУ Јоргованка Табаковић, гувернер НБС: Често сам истурена и незаштићена мета (стр.7)

"ВЛАДА КАСНИ СА РЕФОРМАМА" Економиста Љубомир Маџар о предстојећим изборима, власти СНС-а (стр.10)

Савић: У 2017. години монетарна стабилност (стр.11)

Пензионери издржавају трећину домаћинства у Србији (стр.12)

Економски изазови у 2017. Години (стр.13)

УСПРС тражи пријем дефицитарних наставника у просвети (стр.14)

Нови вал поскупљења очекује регију (стр.14)

Савић: У 2017. монетарна стабилност

Извор: Танјуг

Председник Савета гувернера Народне банке Србије Небојша Савић каже да од 2013. више није вест да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да имамо монетарну стабилност и наглашава да тај тренд може да се очекује и у овој години.

"Од 2013. практично више није вест да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да имамо монетарну стабилност. Оно што је несумњиво показала претходна година јесте да је настављен тај тренд", рекао је Савић за РТС.

Како каже, оно што можемо да очекујемо у 2017. јесте наставак, учвршћивање тих тенденција. "Додао бих још једну важну ствар, а то је даља стабилизација. Познато је да је одлуком Народне банке спуштен таргет, ниво циљане инфлације за ову годину што значи да се све више приближавамо оним најстабилнијим привредама у свету", рекао је Савић.

Према његовим речима, створени су услови да имамо стабилан курс и инфлацију и предвидивост.

Како каже, анкете међу привредницима, становништвом и финансијским сектором кажу да су инфлациона очекивања стабилизована на нивоу око два до три одсто.

На питање који су највећи изазови за владу у овој години, он каже:

"Када говоримо о наслеђима то је пре свега питање јавног сектора и јавних предузећа. То ће бити нешто са чиме ћемо, надам се, 2017. годину завршити као нечим што је прошлост после деценија. Друга ствар је да ми истовремено треба да отварамо простор за нов бизнис, нов сектор који треба да представља окосницу нашег будућег развоја, а то је ИТ сектор.,,

Говорећи о предузећима попут РТБ Бор, Хемијског комплекса, Ресавице, и о томе да ли је 2017. година кључна да се стави тачка на њихово пословање или решавање проблема, Савић каже да више простора нема.

"Колико год је било заблуда, лутања и свега, 2017. година и завршавање трогодишњег програма са ММФ треба да означе отварање простора за нов профил српске привреде која ће бити растерећена терета које је годинама носила", рекао је Савић.

На питање да ли ће и колико председнички и евентуално парламентарни утицати на планове, он наводи да, уколико постоји политичка воља, може да се прође без већих економских последица.

"Највећа економска последица која ту може да проистекне јесте да страни инвеститори заправо сачекају исходе избора и да то мало помери ток реформи, али у принципу то би требало да прође без посебних трошкова и већих поремећаја", закључио је Савић – преноси Танјуг.

Српски текстилци опет облаче Европу

Аутор: [Александар Микавица](#)

Србија је 2000. године била на 192. месту на листи земаља из којих чланице Европске уније увозе текстил, а сада је на 18. – Извоз у 2016. премашио милијарду долара

Текстилци у Србији немају будућност, тврдио је пре петнаестак година Божидар Ђелић. Тадашњи министар финансија у влади Зорана Ђинђића био је уверен да наши текстилци не могу да издрже жесток притисак конкуренције из Азије, чија је јефтина одећа и обућа преплављивала свет. Ђелић је младима саветовао да се окрену информационим технологијама и сличним занимањима која обећавају вишеструко веће зараде. Милан Кнежевић, власник „Модуса”, тада је тврдио да је модна индустрија једна од најпрофитабилнијих на свету, поред тога што запошљава много руку, и да држава само треба да је штити од нелојалне конкуренције споља и изнутра.

Рекло би се да је Кнежевићу време дало за право. Амансио Ортега, шпански бизнисмен, власник „Заре” и још неколико модних брендова, избио је у 2016. на прво место листе најбогатијих на свету америчког магазина „Форбс”. Власник трговачког ланца текстила „Индитекс”, са достигнутом богатством процењеним на 79,5 милијарди долара, срушио је са трона Била Гејтса, чији је иметак вредео 78,5 милијарди долара.

Мада су је многи одавно сахранили, српска модна индустрија се опет диже из пепела. Наши текстилци и обућари, баш као у последњој деценији прошлог века, поново облаче и обувају Европу. Према подацима из Брисела, Србија је 2000. године била на 192. месту на листи земаља из којих чланице Европске уније увозе текстил, док је сада на 18. месту, са добрим изгледима да већ до године поправи тај пласман.

Овај сектор крајем осамдесетих година прошлог века запошљавао је више од 250.000 радника, а вредност годишњег извоза износила је више од пет милијарди долара. Данас има око 1.800 активних предузећа са више од 47.000 запослених. Опоравак српске модне индустрије почео је 2005. године, када је почела примена „Споразума о текстилу”, којим је ЕУ омогућила нашој земљи бесцарински извоз.

Према речима Милорада Васиљевића, секретара Удружења за индустрију текстила, одеће, коже и обуће Привредне коморе Србије, снажнији продор на европско тржиште догодио се у последњих неколико година.

– Страни инвеститори подижу нове фабрике, тако да за српске текстилце има све више посла – каже Васиљевић. – Странце је привукло умеће наших радника, али и могућност извоза без царина у Европску унију, земље ЦЕФТА, Русију, Белорусију, Казахстан, Турску. Поред тога, некадашње социјалистичке гиганте замениле су нове домаће породичне фирме. Међу њима преовлађују мала предузећа, али има и великих, која запошљавају по 500 и 1.000 радника, већином жена.

У Чачку, некада нашем великом индустријском центру, сада је највећи извозник домаћа текстилна фирма „Б-експорт”, са више од 300 запослених, који производе конфекцију са мотивима немачке народне ношње. Све што произведу извозе у Немачку и Аустрију. Наш саговорник каже да Чачак има и „Велтекс”, који такође запошљава око 300 људи, али за ове две фирме шије и око 200 запослених у другим предузећима.

Васиљевић напомиње да је Србија у 2015. била трећа земља у свету по производњи чарапа, иза Кине и Америке. Трикотажа из Аде продаје се у најексклузивнијим продавницама од Лондона, преко Париза до Њујорка. Према статистичким подацима, вредност производње дечије конфекције данас у Србији надмашује ону с краја осамдесетих прошлог века.

– У последње две године највише улагања у ову грану стиже из Турске, Италије и Немачке – додаје Васиљевић. – Турцима је одавде Европа ближа, а забринуо их је и прекид трговине са Русијом, која је била њихов велики купац. Арапско пролеће је донело политичку нестабилност, тако да су се Европљани окренули српским произвођачима одеће. У последњих неколико година извоз српских текстилаца и обућара годишње се у просеку повећавао за око 10 одсто, у 2016. очекујемо раст од најмање 12 процената, а у 2017. и више од 15 одсто. У то сам сигуран, зато што су у овој години странци изградили нове погоне који ће запослити још око 4.000 радника.

Према подацима Републичког завода за статистику, повећање вредности укупног извоза српске модне индустрије у 2016. биће и веће од 13 одсто. Од почетка године до краја новембра, произвођачи текстила, одевних предмета, коже и обуће извезли су робу за више од милијарду долара, а њихов салдо био је у плусу 43,8 милиона долара. Спољнотрговински биланс ове гране највише квари увоз текстила. Наиме, у Србији се више не производе тканине. Њихов увоз, углавном из Кине и Турске, у 11 прошлогодишњих месеци плаћен је 426,6 милиона долара. Производња и увоз „на црно” и даље гуше домаће текстилце и обућаре.

– Процењује се да је сваки други текстилни производ на нашем тржишту произведен у нерегистрованој фирми, или на увезени материјал нису плаћене дажбине, царина и ПДВ, у пуном износу – указује Васиљевић. – Много је раширена и продаја половне робе, која долази углавном из фондова Црвеног крста и других хуманитарних организација. Уместо да бесплатно дође до најсиромашнијих, она се продаје.

Како у прошлом, тако и у овом веку, зараде текстилаца, кожара, обућара најниже су у привреди. У зависности од делатности, просек се креће између 25.000 и 30.000 динара. Зато им тешко падају високи порези и доприноси на плате, који се крећу између 65 и 67 одсто. Највећи проблем су високи порези и доприноси и непорески намети. У свим земљама (Македонија, Бугарска, БиХ и Хрватска) у окружењу порези и доприноси на зараде мањи су од 40 одсто у овој грани, а у Србији 65-67 одсто.

За разлику од Македоније, која ради готово само лон послове, у Србији је мање од 40 одсто у овој години.

Зараде су, као и обично, међу најнижим. Просек се креће између 25.000 и 35.000 динара. У Македонији, Бугарској, БиХ и Хрватској ове дажбине на зараде крећу се око 40 процената.

Нема ко да шије за плату од 500 евра

Два дана пре нашег разговора за „Политику”, Милорад Васиљевић је провео у Новом Пазару. – Власници око 300 предузећа у овом граду која производе одећу и обућу легално запошљавају око 2.500 људи. Жале се да не могу да нађу шиваче. Радо би научили овом занату свакога ко хоће да га ради, а добар шивач или шваља могли би месечно да зараде између 500 и 700 евра. Зато су одлучили да отварају погоне у Сјеници, Тутину и Пријепољу – каже Васиљевић.

ПКС ће и помоћи да од наредне школске године тамошња Средњотехничка школа у први разред упише 120 ученика који би се по моделу дуалног образовања спремали за занимање модни кројач. Деца и њихови родитељи би се претходно упознали са условима рада у фирмама у којима би стицали праксу и које им нуде посао.

Текстилци у Новом Пазару траже и више од 20 технолога које би одмах запослили.

Савић: Избори неће утицати на економију

Извор: Бета

Председник Савета гувернера Народне банке Србије Небојша Савић изјавио је вечерас да не очекује да би председнички и евентуални парламентарни избори могли имати економске последице по Србију.

Председник Савета гувернера Народне банке Србије Небојша Савић изјавио је вечерас да не очекује да би председнички и евентуални парламентарни избори могли имати економске последице по Србију, која се све више приближава најстабилнијим привредама у свету.

"Највећа економска последица која може да проистекне јесте да страни инвеститори заправо сачекају исход избора и да то мало помери ток реформи, али у принципу то би требало да прође без посебних трошкова и већих поремећаја", рекао је Савић за РТС.

Уколико постоји политичка воља, економија може проћи без последица, рекао је Савић и додао да су претходни избори показали да та воља постоји.

Савић је навео да се у наредној години може очекивати даља стабилизација динара и учвршћивање те тенденције.

Према његовим речима, од 2013. године није вест то да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да постоји монетарна стабилност.

"Важна ствар у наредној години је даља стабилизација динара", навео је Савић и додао да се зна је да је одлуком НБС спуштен таргет, ниво циљане инфлације за ову годину што значи да се Србија све више приближава најстабилнијим привредама у свету.

Савић је додао да су створени услови за стабилан курс и предвидивост.

Према његовим речима, највећи изазови за владу у текућој години су решавање питање јавног сектора и јавних предузећа, али и јачање ИТ сектора.

"Када је реч о наслеђеним изазовима, они се пре свега односе на јавни сектор и јавна предузећа. То ће бити нешто са чиме ћемо, надам се, завршити годину после деценија. Друга ствар је да истовремено треба да отварамо простор за нов бизнис, нови сектор који ће бити окосница нашег будућег развоја, а то је ИТ сектор", додао је он.

Савић је рекао и да очекује да се реше проблеми у РТБ Бор, Хемијском комплексу, Ресавици те да простора за одлагање више нема.

"Колико год је било заблуда, лугања и свега, 2017. година и завршавање трогодишњег програма са ММФ, треба да означе отварање простора за нов профил српске привреде која ће бити растеређена вишегодишњег терета", рекао је Савић.

Зашто тако, државо моја

Пише: Милан Кнежевић

Држава дискреционо узима део средстава које привредници и грађани издвајају у буџет ради финансирања јавних интереса и дели их као подстицајна средства за запошљавање страним и домаћим "инвеститорима".

Од укупне масе додељених субвенција, због високих износа, око 75 одсто је отишло иностраним фирмама, док је бројчано више корисника међу домаћим предузетницима.

Узалуд привредници годинама скрећу пажњу да се фаворизовањем ино-инвеститора укида Уставом загарантована једнакоправност на тржишту свих правних субјеката. Испоставља се да привредници финансирају сопствену, нелојалну конкуренцију. Неретко, због различитих погодности које добију од Владе, новоотворени капацитети могу да исплаћују више зараде, због чега често преузимају стручну радну снагу од домаћих предузетника. Највећи део субвенционисаних иностраних фирми послује по принципу "проточног бојлера" - све увезу, дораде јефтиним радном снагом и ниским трошковима производње па све извезу. Трошкови Србији, зарада вани.

Основни принцип подстицаја домаћим предузетницима је да држава нешто средстава да на кратак рок а онда кроз порезе и друге приходе многоструко више "заради". Ево како то изгледа на примеру "Програма обуке на захтев послодаваца у 2016. години" Националне службе за запошљавање.

Одлучили смо да, после дужег времена отпуштања, запослимо 10 нових радника. Изненађење нас је чекало већ на панчевачком Заводу за запошљавање. Од 13.000 незапослених, нико се није пријавио на конкурс. Кажу, примају накнаду као незапослени, раде на црно, а пензији се не надају.

Наведени програм траје 160 до 180 часова. Подразумева заснивање радног односа на неодређено време са лицима која са успехом заврше обуку. Предвиђена средства за финансирање обуке које даје држава су "највише до 90.000 динара по полазнику".

Незапосленом полазнику следује накнада од 6.000 динара као и трошкови превоза. Уговорена средства Служба исплаћује послодавцу у две рате - прву по почетку програма, а другу кад се "доставе докази да су полазници обучени и запослени на неодређено време".

Онда следе услови конкурса: да припада приватном сектору, да у законским роковима измирује обавезе за порезе и доприносе, да у последњих шест месеци није био у блокади, да је измирио раније обавезе према Националној служби, да има кадровске капацитете за реализацију програма обуке, односно инструктора са минимум средњом школом, одговарајућу стручну квалификацију и 12 месеци радног стажа, 24 месеца искуства за послове на којим се лице обучава и то све за групе од по 10 полазника. Да има техничке и пословне капацитете...

Потом доставити још 10 неопходних докумената при подношењу захтева ...

И кад све то предате, следи бодовање. Па онда, ко мисли да је стигао до краја, изненади се јер га чека финансијско обезбеђивање програма издавањем меница. Затим иде још седам обавеза послодаваца после склапања уговора. И на крају, шлаг на програм: Послодавац који по истеку обуке не испуни преузете обавезе, дужан је да Националној служби врати средства све са каматама.

Ко је имао толико "јак стомак" да прочита конкурс до краја, схватио је зашто сва средства нису утрошена. Ради се о неком феномену сличном кружењу воде у природи. Држава ти да половину једне просечне плате а та средства врати једном исплаћеном платом после запошљавања

учесника у програму. И сви програми домаћим предузетницима имају исту матрицу - дам ти мало подстицаја, да бих дугорочно остваривао приходе од запослених и узео много. Домаћим послодавцима нека је Бог у помоћи, страним не мора, јер они, за обавезу да запосленог задрже у радном односу најмање три године, добијају од 4.000 до 25.000 евра неповратних средстава. Зашто тако, државо моја?

* Аутор је члан Асоцијације МСП и власник конфекције Модус

ИНТЕРВЈУ Јоргованка Табаковић, гувернер НБС: Често сам истурена и незаштићена мета

Аутор: Слађана Гаврић

Гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић открива у интервјуу за “Блиц” да неће бити кандидат СНС за председника Србије. Како наглашава, тачно зна шта уме и шта може да ради, а шта не. Функција председника државе очигледно спада у ову другу категорију. Конкретан одговор на питање да ли сматра да је најмоћнија жена у Србији, није дала, али је ипак истакла да су институција НБС и функција гувернера саме по себи моћ. А због тога је она, како нам се пожалила, све време истурена мета.

О могућој кандидатури за председника Србије на предстојећим изборима Јоргованка Табаковић дала је кратак и јасан одговор.

- Нећу бити кандидат. Знам шта умем и шта могу. Знам за шта нисам и шта не желим. Радим у тишини, желим са овог места да будем поуздан ослонац Александру Вучићу у очувању стабилне Србије - нагласила је она.

А да ли сматрате да сте најмоћнија жена у Србији?

- Одговор зависи од тога шта ви под тим појмом подразумевате, а шта ја. Не бирамо време у којем живимо, али бирамо како живимо и како одговарамо на изазове који нам се намећу. Имам могућност да допринесем побољшању монетарних услова, важних за друштво у целини. Институција НБС и функција гувернера су саме по себи моћ, а свака моћ се може употребити или злоупотребити.

Како сте ви схватили ту позицију?

- Ја сам функцију гувернера прихватила као дужност да радим добре и корисне ствари за државу чији је важан део НБС и за грађане који ову државу доживљавају својом. Настојим да докажем да је могуће бити одговоран и праведан. Мој животни принцип је - урадила сам, а не хтела сам. Резултати, а не изговори. Наравно, има оних којима су и држава и НБС биле самопослуга из које се само узимало, па је разумљиво да тренутни поредак таквима ствара осећај тескобе. Можда сам зато све време истурена и незаштићена мета.

Да ли сте ви заслужни за ниску инфлацију и стабилан курс динара ове године?

- Стабилизовање инфлације на ниском нивоу је успех монетарне политике НБС, насупрот бројним покушајима појединаца да тај резултат умање. Чињеница је да је инфлација у Србији у 2016. снижена за готово 10 процентних поена у односу на 2012. Тада је износила 12,2 одсто, а већ крајем 2013. године 2,2 одсто, као и данас када не прелази 2,1 одсто. Ниска и предвидива инфлација резултат је већег броја домаћих фактора, пре свега успеха у јачању државних финансија, очуване релативне стабилности девизног курса, као и очекивања финансијског

сектора, предузећа и грађана да ће инфлација и у наредном периоду остати у циљаним оквирима.

Колико је ипак на смањење инфлације утицала ниска куповна моћ грађана?

- Куповна моћ грађана је, као и у многим другим земљама, била смањена након преливања светске финансијске кризе, али је ове године потрошња домаћинства почела да се опоравља. Очекујемо да ће се то наставити и у наредном периоду. Да ниска инфлација није претежно резултат ниске куповне моћи грађана, доказује и пример земаља које нису снизиле екстерну неравнотежу. У тим земљама је инфлација, и поред ниске куповне моћи, остала висока због слабљења њихових валута, што се прелило на цене. То је ситуација какву смо и ми осетили у више наврата пре 2013. и која је сада иза нас.

Да ли ће цене у 2017. ипак имати драстичнији раст и да ли ће инфлација измаћи зацртаном циљу НБС?

- Очекујемо да ће се инфлација кретати у границама циља од три одсто, са 1,5 одсто одступања навише или наниже. Томе ће допринети опоравак домаће тражње и инфлације у међународном окружењу, као и започети раст светских цена нафте. Код регулисаних цена очекујемо умерен раст, за који процењујемо да ће бити на нивоу из 2016, имајући у виду опредељење Владе да нерационалности у пословању јавних предузећа првенствено решава смањењем трошкова пословања, а не повећањем цена производа и услуга како је то било у неким ранијим периодима. Са убрзањем економског раста очекујемо да ће и потрошња наставити да расте, пре свега захваљујући расту запослености и зарада у приватном сектору. Уколико и буде раста инфлације, он ће бити умерен и свакако ће остати на нивоу који је упоредив са развијеним европским привредама.

Шта је ишло у прилог стабилности динара у 2016, а шта је ометало НБС да одржи овакав курс?

- Динар је ослабио према еврџу за 1,5 одсто ове године, а од августа 2012. за укупно четири одсто. То је оно чему тежимо и на шта смо поносни, и то је једини начин да се поврати поверење у домаћу валуту и у монетарну политику НБС. Овај посао отежавала су сва турбулентна дешавања на међународним финансијским тржиштима, али и “добронамерни домаћи саветници” који су сваки успех НБС покушавали да умање. Једино што је ишло у прилог јесу завидни резултати које је Влада постигла на пољу макроекономске и фискалне стабилности. Грађане, као и привреду, занима да ли могу рачунати на стабилан динар и у 2017?

- Дугорочна релативна стабилност девизног тржишта и финансијског система немају алтернативе. У 2017. пред нама су бројни изазови, пре свега из међународног окружења. Тржишни учесници очекују наставак нормализације монетарне политике ФЕД-а, али и експанзивнију фискалну политику САД. Након референдума у Италији и избора у Аустрији крајем ове године, 2017. година ће у Европи такође бити обележена политичким дешавањима и заказаним изборима у Немачкој, Француској, Холандији... Бићемо и у ишчекивању одлука Европске централне банке у вези са даљим спровођењем програма куповине финансијске активе. Ипак, позитивна домаћа макроекономска кретања и трендови, као даљи раст БДП заснован на инвестицијама и нето извозу, али уз све већи значај и домаће потрошње, смањење спољнотрговинских неравнотежа, нивоа јавног дуга и одрживост фискалне позиције биће одбрамбени систем који треба да ублажи поменуте притиске.

Камате на кредите и у динарима и индексирани у еврима су мање него претходних година. Да ли има простора да оне буду још повољније?

- НБС је кроз постигнуту и очувану ценовну и финансијску стабилност трасирала пут за снажан пад каматних стопа на динарске кредите. Циклус смањења референтне каматне стопе започели смо у мају 2013, од када је референтна каматна стопа смањена за 7,75 процентних поена. То је било праћено и знатно нижом ценом задуживања и привреде и становништва. Од јануара 2015. до новембра 2016. просечне каматне стопе на готовинске динарске кредите су готово преполовљене, са 18,3 на 11,3 одсто, док су каматне стопе на стамбене кредите у динарима сада

три пута ниже (са 15,3 на 5,5 одсто). Све веће поверење у дугорочну одрживост постигнутих резултата додатно ће подстаћи и здраву конкуренцију међу банкама, што би требало да делује позитивно на укупну понуду банака према становништву.

ММФ је указао на проблем ненаплативих кредита, који и даље представљају велики терет банкарског сектора, па тако и привреде. Да ли ће се НБС, као што је ММФ сугерисао, енергичније позабавити решавањем овог проблема и на који начин?

- НБС је током 2016. спровела све активности у складу са Акционим планом за спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита. Ове активности су, пре свега, усмерене на јачање капацитета банака за решавање проблематичних кредита. Подаци показују да системски приступ који је предвиђен Стратегијом позитивно утиче на решавање проблематичних кредита, чије је учешће током првих десет месеци 2016. смањено за 2,4 процентна поена, а на крају октобра 2016. износило је 19,2 одсто. НБС ће у наредном периоду у оквиру својих редовних супервизорских активности, пратити усклађеност пословања банака са прописима који су претходно донети, посебно очекујући од банака ефикасније и циљано решавање проблематичних кредита.

У чему се огледа динаризаација за коју се НБС већ годинама залаже? Зар и даље немамо висок проценат кредита који су индексирани у еврима, као и штедњу у ЕУ валути?

- Повољнији порески третман, као и континуирано објављивање веће исплативости динарске у односу на девизну штедњу током неколико последњих година резултирали су тиме да се динарска штедња утростручи. Ипак, свесни смо да је процес динаризаације, нарочито депозита, дуготрајан процес којем првенствено доприноси макроекономска стабилност у дугом року и поверење у домаћу монетарну политику. Колико су мере НБС на плану динаризаације дале резултате, показује раст динаризаације кредита становништву од 10 процентних поена у периоду од три и по године, као и чињеница да је 75 одсто нових кредита одобрених становништву у првој половини 2016. било у динарима.

Буџетом за 2017. планиран је раст привреде од три одсто БДП-а. Премијер је уверен да ће бити и већи, између 3,5 и четири одсто. Какве су ваше процене?

- НБС је пројектовала раст БДП-а на три одсто, при чему би у највећој мери он требало да буде вођен инвестицијама, а затим и бржим опоравком личне потрошње, нето извозом и државном финалном потрошњом. Пројекције НБС су традиционално конзервативне. Ипак, до сада забележена и очекивана привредна кретања, уложени труд на унапређењу пословног и инвестиционог амбијента и знатно унапређење свих кључних макроекономских показатеља земље дају пуно право и реалан основ премијеру да са оптимизмом очекује вишу стопу раста и у наредној години.

Банке могу да смање камате на картице

Банкарски сектор у нашој земљи највећу зараду има управо од камата. Оне су и даље високе, поготово на коришћење кредитних картица, дозвољени минус и слично.

- Стално смо ангажовани на информисању и едукацији грађана и инсистирамо на транспарентности цена банкарских услуга, јер само информисани грађани могу да одлуче којој банци ће поверити свој новац. НБС на свом сајту редовно објављује податке о пондерисаним каматним стопама на минусе по текућим рачунима, а свака банка која жели да смањи номиналну каматну стопу по уговору о издавању и коришћењу кредитне картице, може то да уради без додатних трошкова. Све друго су изговори.

Без коментара о докторату

Како коментаришете наводе који су се недавно појавили у медијима да сте плагирали део доктората?

- О томе је своју реч већ дао Универзитет Едуцонс, који је за то позван, и ја не бих даље коментарисала.

"ВЛАДА КАСНИ СА РЕФОРМАМА" Економиста Љубомир Маџар о предстојећим изборима, власти СНС-а

Аутор:Ивана Мاستиловић Јаснић

Председнички избори неће ништа променити у политичком крајолику Србије. Чело стола биће тамо где буде седео Александар Вучић - каже у интервјуу за „Блиц“ економиста Љубомир Маџар.

Он наглашава да ће премијер Србије и даље играти кључну улогу независно од евентуалних померања са положаја на положај.

- На власт СНС-а ови избори неће утицати. Та власт у бирачком телу има дубоке корене и још увек се појачава.

Да ли верујете у уједињење опозиције и заједничког председничког кандидата?

- Опозиција покрива тако широк спектар политичких опредељења да о уједињавању једва да може да буде говора.

Како коментаришете опречне ставове Александра Вучића и Томислава Николића о изборима? Николић најављује кандидатуру, Вучић одуговлачи с подршком...

- Интереси политичара никада нису идентични, па разлике у ставовима одражавају разлике у интересима. У послу који се има одрадити извршној власти потребна је савршена лојалност и подршка других институција, а то се не да лако обезбедити. Ту су извори напетости. Између две водеће личности у нашој власти постоје извесне разлике у спољнополитичкој оријентацији: једва да се може наћи ико ко је тако чврсто опредељен за развијање односа са ЕУ и целим Западом као наш премијер; разлике у степену тог опредељења могле би такође да буду извор напетости. Политика је, уз остало, уметност компромиса па се неки споразум може очекивати и на овој релацији.

Да ли мислите да ће се Вучић кандидовати?

- Верујем да на то питање још ни он сам нема одговор. Њему та кандидатура нема шта да донесе јер ионако има велику моћ коју црпи из своје странке. Више него амбициозне циљеве које изгледа да је себи и странци поставио моћи ће ефикасније да остварује као шеф извршне власти. Због тога му не би одговарало да се кандидује па то вероватно неће ни учинити.

Да ли су Србији потребни ванредни парламентарни избори?

- У јавности преовладава мишљење да су ванредни парламентарни избори непотребни.

Супротна мишљења као да и не постоје. Постоје ипак аргументи који им говоре у прилог. Прво, они актуелној власти, која се громогласно изјаснила за далекосежне реформе, продужују временски хоризонт. Друго, шушка се о уставним променама. Ванредним изборима актуелна власт изборила још веће учешће у Скупштини, можда чак и толику већину да је опозиција не би могла омести у одлучивању о уставним променама. Треће, чини се да скупштинске дебате нервирају премијера и његове сараднике. Проређивање опозиције могло би да буде додатни мотив за изборе.

Шта замерате Влади?

- У реформским покушајима није отишла далеко. Буџетски дефицит знатно је смањен, али на начин који је, додуше, био политички ризичан, али није захтевао ни много експертизе ни много рада. Смањењу дефицита допринели су и неки једнократни фактори који се у будућности неће понављати, а које власт у свом самохвалу не помиње. Кресање пензија и плата у јавном сектору спада у функционално лакше потезе од којих више не може очекивати.

Друго, болна реформа јавног сектора није на прави начин ни покренута. То је гангренозно ткиво на телу наше привреде, па и друштва, које не трпи одлагање.

Треће, у последњих неколико година донесено је много разних планова, посебно о приватизацији и рационализацији. Једва да је икоји од тих планова остварен. Највише од свега ипак ме брине изостанак напретка у јачању владавине права.

Суспендовање домаћег правног система зарад неких пројеката покренутих са страним инвеститорима, олако предузети кораци око легализације бесправно подигнутих пројеката, при чему боље од уредних платиша пролазе грађани који су пропустили да подмире своје обавезе према држави, отворено најављивање да се неће рушити неки дивље изграђени објекти. То су прави тектонски удари на законски поредак и владавину права, без чега је ефикасна тржишна привреда незамислива. Не допадају ми се ни удари по пословним људима. Како оцењујете рад Душана Вујовића?

- Он је професионалац високог ранга, изврстан познавалац теорије и економске политике. Мислим да се веома добро сналази. Њега ограничава и донекле хендикепира исто оно што је сметало и двојици његових претходника: неизбежност сарадње са врло јаким човеком на челу извршне власти у чије се налоге мора уклапати знатно чешће него што би желео. Нисам био одушевљен његовим најавама повећавања плата и пензија; било би боље да је то оставио премијеру, који то ионако свакодневно рекламира. Србија је презадужена земља и још је далеко од тога да може да заборави на опасност од кризе јавног дуга. Није допадљиво ни то што су у буџету за ову годину опет предвиђене поприличне субвенције за фирме за које се испоставило да немају пословну будућност. Вујовић то вероватно није могао да спречи.

Брнабићева ради незахвалан посао

Како оцењујете досадашње резултате Ане Брнабић?

- Ана Брнабић је пред огромним послом за који се неретко добија утисак да је неспроводив. Те Аугијеве штале покушавала је да очисти и Кори Удовички, професионалац великог формата, па није преживела последњу промену Владе. Брнабићевој треба дати више времена него другим министрима; чак и за оцену њеног рада треба причекати. Чини се да ни она на овом незахвалном послу неће моћи да се прослави.

Савић: У 2017. години монетарна стабилност

Извор: Танјуг

Председник Савета гувернера Народне банке Србије Небојша Савић каже да од 2013. више није вест да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да имамо монетарну стабилност и наглашава да тај тренд може да се очекује и у овој години.

- Од 2013. практично више није вест да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да имамо монетарну стабилност. Оно што је несумњиво показала претходна година јесте да је настављен тај тренд - рекао је Савић за РТС.

Како каже, оно што можемо да очекујемо у 2017. јесте наставак, учвршћивање тих тенденција.

- Додао бих још једну важну ствар, а то је даља стабилизација. Познато је да је одлуком Народне банке спуштен таргет, ниво циљане инфлације за ову годину што значи да се све више приближавамо оним најстабилнијим привредама у свету - рекао је Савић.

Према његовим речима, створени су услови да имамо стабилан курс и инфлацију и предвидивост.

Како каже, анкете међу привредницима, становништвом и финансијским сектором кажу да су инфлациона очекивања стабилизована на нивоу око два до три одсто.

На питање који су највећи изазови за владу у овој години, он каже: "Када говоримо о наследјима то је пре свега питање јавног сектора и јавних предузећа. То ће бити нешто са чиме ћемо, надам се, 2017. годину завршити као нечим што је прошлост после деценија. Друга ствар

је да ми истовремено треба да отварамо простор за нов бизнис, нов сектор који треба да представља окосницу нашег будућег развоја, а то је ИТ сектор".

Говорећи о предузећима попут РТБ Бор, Хемијског комплекса, Ресавице и о томе да ли је 2017. година кључна да се стави тачка на њиховао пословање или решавање проблема, Савић каже да више простора нема.

- Колико год је било заблуда, лутања и свега, 2017. година и завршавање трогодишњег програма са ММФ треба да означе отварање простора за нов профил српске привреде која ће бити растерећена терета које је годинама носила - рекао је Савић.

На питање да ли ће и колико председнички и евентуално парламентарни утицати на планове, он наводи да, уколико постоји политичка воља, може да се продје без већих економских последица.

- Највећа економска последица која ту може да проистекне јесте да страни инвеститори заправо сачекају исходе избора и да то мало помери ток реформи, али у принципу то би требало да продје без посебних трошкова и већих поремећаја - закључио је Савић.

Пензионери издржавају трећину домаћинстава у Србији

Извор: Н1

Просечна пензија у Србији после последњег повећања износи 23.818 динара, а пензионери издржавају 36 одсто домаћинстава у Србији, истакле су гошће Новог дана Јелица Тимотијевић из ПИО фонда и Ружица Мелорах, уредница часописа Пензија. А са Новом годином стигла је још једна новина - подигнута је старосна граница за одлазак жена у пензију.

Без обзира на године живота, и мушкарци и жене могу у пензију уколико имају 45 година радног стажа. У супротном за одлазак у пензију потребно им је минимум 15 година стажа и 61 година и шест месеци живота за жене, док је за мушкарце старосни услов 65 година, а план је да се до 2032. године мушкарци и жене изједначе.

И док грађани прибегавају црном хумору и кажу да ће право са радног места на гробно место, гошће Новог дана се слажу да тренутно стање са бројем запослених и пензионера није одрживо.

"Нема више да се у пензији буде 30 или 40 година. Сада је извесност да ћете мало годиница пензију трошити, а да ћете морати да радите све дуже и дуже. Сама чињеница да је све више старих говори да ће морати да раде, највероватније на црно јер је тенденција да их се послодавци ослобађају", истиче Ружица Мелорах.

Јелица Тимотијевић напомиње да се данас живи дуже, што значи да се и пензија дуже користи. Према њеним речима, просек коришћења пензије у Србији је 19 година, до је у свету он дужи. "Обавезно пензионо осигурање осмишљено је као међугенерациска солидарност. Битно је да ли од постојећих радника могу да се остваре приходи за исплате пензије пензионера", каже Тимотијевић.

Када је у питању приватно пензионо осигурање, Мелорах каже да је бесмислено разговарати о њему са становишта раника и прихода у Србији.

"Ми такви какви смо, пензионери, којима је 23 хиљаде просечна пензија, највећи смо дародавци у Србији. Пензионери дарују и држави и у микро средини. Од малих пензија издржава се 36 одсто домаћинстава. Страшно је да пензија буде извор егзистенције читавих

породица. Пензионери дају породицама, а 72 одсто младих не би имало где да живи да им није родитеља, бака и дека", наглашава уредница часописа Пензија.

Тимотијевић додаје да приватно пензионо осигурање подразумева постојање вишка који људи могу да преусмере, док обавезно осигурање гарантује егзистенцију у трећем добу.

"Ако неко има вишак и може да издвоји додатно за приватно осигурање, то је лепо", каже Тимотијевић.

Повећање обухваћено децембарском пензијом износи 1,5 одсто, што је на просечном нивоу повећање од 352 дин. Гошће Новог дана објашњавају да се то повећање односи на износ пензије из решења, односно на износ пре умањења. Оне кажу да када прође примена закона о смањењу пензија остаће износ увећан за 1,25 одсто 2015. године и 1,5 одсто прошле године.

Економски изазови у 2017. години

Извор: РТС

Председник Савета гувернера Народне банке Србије Небојша Савић каже за РТС да од 2013. више није вест да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да имамо монетарну стабилност и наглашава да тај тренд може да се очекује и у овој години.

"Од 2013. практично више није вест да је инфлација под контролом, да су цене стабилне и да имамо монетарну стабилност. Оно што је несумњиво показала претходна година јесте да је настављен тај тренд", рекао је Савић гостујући у Дневнику РТС-а.

Како каже, оно што можемо да очекујемо у 2017. јесте наставак, учвршћивање тих тенденција.

"Додао бих још једну важну ствар, а то је даља стабилизација. Познато је да је одлуком Народне банке спуштен таргет, ниво циљане инфлације за ову годину што значи да се све више приближавамо оним најстабилнијим привредама у свету", рекао је Савић.

Према његовим речима, створени су услови да имамо стабилан курс и инфлацију и предвидивост.

Како каже, анкете међу привредницима, становништвом и финансијским сектором кажу да су инфлациона очекивања стабилизована на нивоу око два до три одсто.

На питање који су највећи изазови за владу у овој години, он каже: "Када говоримо о наслеђима то је пре свега питање јавног сектора и јавних предузећа. То ће бити нешто са чиме ћемо, надам се, 2017. годину завршити као нечим што је прошлост после деценија. Друга ствар је да ми истовремено треба да отварамо простор за нов бизнис, нов сектор који треба да представља окосницу нашег будућег развоја, а то је ИТ сектор".

Говорећи о предузећима попут РТБ Бор, Хемијског комплекса, Ресавице, и о томе да ли је 2017. година кључна да се стави тачка на њиховао пословање или решавање проблема, Савић каже да више простора нема.

"Колико год је било заблуда, лутања и свега, 2017. година и завршавање трогодишњег програма са ММФ-ом треба да означе отварање простора за нов профил српске привреде која ће бити растерећена терета које је годинама носила", рекао је Савић.

На питање да ли ће и колико председнички и евентуално парламентарни утицати на планове, он наводи да, уколико постоји политичка воља, може да се прође без већих економских последица.

"Највећа економска последица која ту може да проистекне јесте да страни инвеститори заправо сачекају исходе избора и да то мало помери ток реформи, али у принципу то би требало да прође без посебних трошкова и већих поремећаја", закључио је Савић.

УСПРС тражи пријем дефицитарних наставника у просвети

Извор: Танјуг

Унија синдиката просветних радника Србије (УСПРС) тражи од Министарства просвете конкурс за пријем дефицитарних наставника у просвети.

Из УСПРС у писму траже од министра просвете Младена Шарчевића да отвори конкурс за пријем у стални радни однос за дефицитарна занимања у просвети - наставнике математика, информатика, физике.

Унија тражи да конкурс контролишу они који су смештали технолошке вишкове, јер они најбоље познају стање на терену - радне подгрупе по школским управама за праћење ангажовања запослених у школама и Централна радна група.

Упозоравају да би неконтролисано расписивање конкурса брзо просвету довело у ситуацију у каквој је некада била.

"Нема никакве сумње да би поједини злонамерни директори, па чак и руководиоци школских управа, под притиском странака и локалних самоуправа, веома брзо претворили наставничка већа у своје сигурне гласачке машинерије, а своје деловање и рад томе прилагодили", појашњавају у УСПРС.

Нови вал поскупљења очекује регију

Извор: Ал Јазеера

Да ли грађане Босне и Херцеговине, Србије и Хрватске очекују више цијене горива, животних намирница, комуналија...

У Хрватској се под притиском јавности одустало од поскупљење хљеба, млијека, струје и књига Ал Јазеера

У овој години у земљама регије очекује се поскупљење регистрације возила, путарина, угоститељских услуга, горива и цигарета, али цијене животних намирница не би требале расти, наводе синдикати и удружења за заштиту потрошача.

У Хрватској се у оквиру порезне реформе првобитно најављивало поскупљење хљеба, млијека, струје и књига, али се због притиска јавности од тога одустало.

Ипак, грађане ове земље, осим горива, очекују и скупље цијене аутомобила, док ће они у Србији плаћати веће путарине, а у БиХ регистрацију возила.

“У БиХ, бар према ријечима самих трговаца, поскупљења су тиха и стална. Скоро свакодневно цијене се мијењају и повећавају по пет, 10 или 15 фенинга. Међутим, ми не очекујемо да ће бити поскупљења потрошачких роба. Цијене електричне енергије могле би незнатно расти за крајње потрошаче, али за пословни сектор ће сигурно падати, а рачунајући и акцизе на енергенте, нафтне деривате, цијене бензина и других деривата неће прећи ниво цијена који смо имали у 2014. години”, објашњава предсједница Удружења грађана „Клуб потрошача“ Гордана Булић, додајући да не очекује ни повећање цијена шећера и кафе, како се раније најављивало. И у сусједној Србији грађане не очекују удар по џепу када су у питању животне намирнице, кажу из Националне организације потрошача Србије.

“Ту нема неког померања нити их очекујемо, јер се ради о борби трговаца за сваки динар, долази све више конкуренције и трговци су све више свесни тога да потрошачи немају довољно новца да тако лако плаћају те велике марже, јер многи производи су много јефтинији када одете негде вани него што су у Србији. Чини ми се да се онај период високих маржи полако гаси у Србији, да полако долазимо на неке разумне цене”, истиче Горан Паповић, предсједник ове организације.

Више цијене угоститељских услуга

С друге стране, у све три земље цигарете и духански производи поскупјет ће због увођења акцизних оптерећења.

Хрватску вјероватно очекују и више цијене угоститељских услуга, због повећања стопе ПДВ-а у овом сектору.

“Што се тиче угоститељства, ту је повећана стопа ПДВ-а са 13 на 25 посто. Вјеројатно ће цијене угоститељских услуга порасти, можда кава, храна... Неће поскупјети кава за њих који добављају, него за госте, претпостављамо да ће угоститељи ‘превалити’ ПДВ на крајњег купца. Када је било смањење ПДВ-а прије пар година, тада нису пале цијене, али сада се бојимо да ће се десити супротно, када измјене ступе на снагу у сијечњу”, каже Катарина Литва, господарска савјетница у Независним хрватским синдикатима.

“Очекујемо поскупљење цигарета и духанских производа, откако смо у Еуропској унији стално се повећавају трошарине. Недавно је била та порезна реформа и то креће од 2017, има ту доста категорија, рецимо, у пољопривреди су спустили стопе ПДВ-а. Било је једно вријеме и да ће млијеко и крух бити скупљи, као и књиге, уџбеници и струја, али се под притиском јавности од тога одустало”, додаје.

Због раста цијена горива у Хрватској, које износе готово десет куна по литри, све више грађана одлази на бензинске пумпе у Босни и Херцеговини.

Хрватске грађане, осим горива, очекују и скупље цијене и нових и половних аутомобила. Влада је у оквиру пореске реформе измијенила и закон којим се обрачунавају акцизе на возила. Власти увјеравају да ће се на тај начин подстицати куповина еколошких возила, међутим, трговци су израчунали да ће најпродаванија возила средње класе поскупити за неколико стотина, а луксузна и неколико хиљада еура.

Скупље путарине и регистрација возила

У БиХ се планира и виша цијена регистрације за старија возила и увођење еко теста чиме ће регистрација возила порасти за тридесетак марака (15 еура).

“Сасвим сигурно да старија возила више доприносе загађењу ваздуха и тла, и свакако се морају увести неке мјере ‘дестимулације’ кориштења лоших и неисправних возила. Само што и ова мјера највише погађа најсиромашније грађане који себи не могу осигурати боље, квалитетније и новије аутомобиле, а трошкови градског превоза су доста високи, посебно ако се ауто користи за превоз дјецe у школу, или превоз на посао, и то посебно ако људи раде у смјенама када и нема градског превоза. Наравно, велико је питање шта ће власти урадити на ‘пречишћавању ваздуха’ од овако прикупљених новаца у буџет”, наглашава Булић.

Влада Србије је одобрила поскупљење путарине за 10 посто, тако да ће се оне повећати до 6,5 еура.

“Ми смо спремни да критикујемо свако поскупљење, јер у овој кризи и један динар је пуно. Годинама та путарина није поскупела, али поставља се питање да ли ће то пратити и редовно одржавање путева”, каже Паповић.

Како додаје, праве социјалне карте у регији не постоје: “Сваки потрошач је социјално биће, и ви имате жељу да одете до позоришта, да попијете кафу, да купите гардеробу, ауто, а ми можемо са својом платом да купимо само најосновније ствари и покријемо комуналије.”

Да плате нису у сразмјеру са потрошачком корпом и потребама грађана сматра и Булић.

“Плате су непромијењене годинама, пензије се не повећавају и несигурност је уопште у њиховој исплати, иако је значајан број потрошачких роба у БиХ можда најјефтинији у региону - реално БиХ је врло скупа земља за своје грађане. Већина грађана, чак и преко 70 посто породица тешко могу купити и основну потрошачку корпу - само оно што им је неопходно за прехрану.”

У посебно тешкој ситуацији су пензионерске породице и породице са више дјецe у којима је запослен један или ниједан родитељ.

Како кажу наши саговорници, сигурно је да многи грађани у регији од своје плате не живе, него преживљавају, а свако поскупљење представља нови ударац за њих.